

En Mario i la petita ucraïnesa

El *chiringuito* ocupava l'espai que delimitaven les canyes d'un torrent i un únic, alt i frondós pollancre. No diré pas que era una quiosquet, com traduiria el diccionari, ja que hi servien begudes i menjars; diguem-ne, doncs, una guingueta.

Sota les taules ombrejades de verd brillant, gent amb roba de bany... sorra i, a quatre passes, la cala. Entre els esculls, nens que pesquen peixets als clots que esquitxa el mar i escalfa el sol a la vora de les roques.

Avui l'aigua és plana i transparent. Hi ha un veler immòbil allà lluny i gent que neda fins a l'última boia com si així abracés aquella ratlla de l'horitzó que la tempta. Barques que arriben a la platja, que descarreguen un grup i se n'emporten un altre. A la sorra, dones i homes de totes les edats emmorenint la pell i mostrant els encants, tot el que poden. Uns d'estàtics com llangardaixos tatuats, d'altres passant-se la pilota. Alguns que aspiren el fum d'un cigarret com engolint el iode i la sal de la vida. De tant en tant, un xiscler de gavina es barreja amb el d'un adolescent o trastocat que es llença, amb por o sense, al blau marí profund des del penya-segat. Resseguint la riba, hi ha una nena buscant tresors. No juga amb ningú gaire estona, parla una llengua que els és desconeguda... sovint s'enfada amb ella mateixa i amb els altres. Els empenya i somiqueja. Farà vuit anys, i amb la rialla, el to i el gest no en té prou per expressar-se: només se li entenen quatre mots que ha après durant la curta estada al nou país... i ella que era tan xerraire! Recull vidres mullats, petxines i pedretes polides que, com les llàgrimes, s'eixugaran al cistell de la dona que l'ha acollida.

–Aquest cargol serà per a un clauer per al papa, la petxina per enfilat un collaret per a la mama i, amb les pedretes, potser en podem fer un braçalet per a les meves germanes.

–I per a mi? –pensa la qui les rep i es retreu que la nena s'avorreixi i enyori la família.

Cada dia l'adorm cantant-li "Mareta, ahir vaig somiar". Sobre el coixí no hi falta mai l'osset Xip-Xap i, enganxada al cor, amb les dues mans, la fotografia dels seus pares, que també era dins la maleta. Quantes vegades li ha fet trucar a l'aeroport per veure si hi ha un vol? Sap que els veritables amics deixen empremtes i no pas cicatrius. Però, com aconseguir-ho? Si la nena no volia pas venir quan ella va decidir comprar-li el bitllet perquè passés l'estiu a casa seva. Si és la culpable d'haver-la allunyat del que més estima! Com explicar-li que ha vingut a fer salut? L'escolta tant com pot i li permet algun caprici.

–Vols un gelat?

Li dóna unes monedes i fa que les compti bé. La nena sap que aquests diners, al seu país, són el pressupost setmanal de tota la família. Mira ben bé la pissarreta que els anuncia fotografiats. Es comprarà el més bo de tots, aquell que presenten en un bol i ve adornat amb bengales que espurnegen... S'apropa saltironant fins a la barra de la guingueta. De dins en surt un jove de trets semblants als d'ella.

Només veure-la i dir-li el primer mot, ha sabut d'on era.

–Com? Tu també? Què hi fas aquí, bonica? Quin és el que desitges? –li ha preguntat en el seu idioma.

–Vull aquest de coco!

Mentre el va llepant, va seguint la conversa i se li asseca la sal de les galtes rosades. Ell ara frega uns gots, ara serveix un vermut o gira les patates o el peix, que es fregeixen a la cuina. Només sobresurt del mostrador la cara, les trenes, una mà recolzada i l'altra enlairada bellugant un braçalet blau i groc.

–I quins ulls més bonics! No t'ho diuen?

–Sí, són verds com la nostra bandera!

–Com dius?

–Veus? Blau i groc fa verd –fa giravoltant-lo més de pressa–. No me'l trec mai!

–Així que et creies que eres l'única persona del teu país aquí?

Des d'aquest dia, tot i ser un assalariat de la guingueta, i no tenint la llibertat de fer el que vulgui, elegeix estar per ella sempre que ve a veure'l. S'han fet amics i la dona ho llegeix per la postura. Sol contemplar-la des de la taula on s'entreté llegint i bevent una tisana. La vigila a distància. Les cametes es van alternant: ara en recolza una, ara l'altra. No es cansa d'estar amb ell. Com que no poden compartir el mapa amb el qual somien, li ofereix llaminadures i galindaines a canvi d'un somriure innocent i alguna llàgrima.

–Puc donar-li uns cacauets? –fa apropant-se a la dona.

Ell es diu Mario... va aconseguir un visat... va fer deu anys al juny, després un contracte de treball i mai més no ha tornat a la seva terra.

–T'agradaria?

–Per què, si tots els familiars els tinc disseminats...–i ni tan sols té saldo per trucar-los–. Sap, aquí he fet bons amics! Vostè té una retirada amb la senyora que, voluntàriament, em dedicava una hora a la setmana per ensenyar-me català. No es preocupi... aquesta nena sempre se'n recordarà del que ha fet per ella. I està aprenent molt de pressa el català. S'ha fixat com corre per les taules preguntant el que desitgen els clients?

La Terra gira, cada jornada per igual. De bon matí el Mario ja les espera que arribin. Hi ha dies que hi fan els àpats i la nena l'ajuda a servir coses senzilles. Neda, juga una estona i torna cap al taulell. A la nit, quan tanquen la finestrella, tots dos se'n van caminant fins a tocar la vora de l'aigua. Recordaran sempre aquell dia de lluna plena que es van banyar sobre el camí platejat que els portava a Ucraïna.

Les fulles del pollancre comencen a groguejar. El sol es pinta de vermell cada jorn més aviat. El Baix Montseny intenta emmirallar-se en l'aigua. La dona se'l mira i pensa en el camí que devia seguir la llavor d'aquest arbre solitari. Potser el vent el devia bufar d'Olzinelles a la carena de Collsacreu i va baixar per la riera d'Arenys on va arrelar-se... Els dos mesos d'acolliment s'acaben.

–I si li féssim una festa de comiat? –proposa la dona al Mario.

Els collarets i les bengales fosforescents il·luminen la platja. La música sona i els estiuejants mouen l'esquelet sense que importi l'origen de ningú. A tots els queda poc temps per gaudir i anar a fer les maletes. Cap al final, per substituir el moment més trist, alguns li porten regals: en Mario, que no va mai a comprar-se roba perquè n'hi donen, ha aparegut amb un xandall. La nena el desembolica, se l'emprova i li va a la mida. És molt bonic, el lluirà per enlairar-se cap a la seva Ucraïna. S'intercanvien els números de telèfon...

–Em trucaràs?

–Sí, tu menja, estudia i creix, que un dia et vindré a veure a Ucraïna.

–Jo l'estiu vinent vull tornar! Oi que m'esperaràs al *xiringuito*?